

TRÄSKOLINDANSARNA FRÅN ÅDALEN / Del 2 - Multråmännen

De tre våghalsarna p

Den 10 april 1950 – annandag påsk – utförde sollefteåpojken Ingvar Andersson (1922-1976) träskolindans på en sju meter lång slak lina. Han var yngre bror till Atle Andersson.

Den sex meter höga lindansarställningen stod uppe på Multråbergets topp alldeles intill det branta stupet. Mitt på linan stannade han och ställde sig i handstående.

Det var inte många personer närvarande, men där fanns en fotograf som påpassligt nog såg till att händelsen blev dokumenterad. Dagen efter publicerade en rad tidningar nästan otroliga bilder på Ingvar i aktion, med Multrå kyrka och Ångermanälven i bakgrunden.

Två veckor senare var det Sture Källman (född 1929) från Lökom som utförde träskolindans på Multråbergets topp. Bland annat gjorde han en avklädningsakt och kröp genom två ringar med en diameter av cirka 40 centimeter. Pressen uppmärksammade även detta framträdande.

I mitten av maj riktades allmänhetens och pressens uppmärksamhet åter mot Multråbergets topp. Nu var det Hans-Erik "Hasse" Carlsson (född 1933) från Sollefteå som där satt upp sin lina och utförde träskolindans. Bland annat klädde även han först av sig ute på linan för att sedan sätta sig på en tvåbent pall och läsa i en bok! När man ser fotografier av dessa multråmän får man närmast intryck av att de ägnade sig åt en lek med döden.

Atle – den första av Ådalens riksberömda lindansare – var dock inte särskilt imponerad av sina efterföljare

bedrifter. Han ville visa att gammal är äldst och i en intervju i Nya Norrland utmanade han de andra på duell. Den skulle förläggas till Skuleberget, vars ena vägg stupar rakt ner. Där skulle man kunna sätta upp linan så att den satt utanför stupet, vilket inte gick på Multråberget. Multråmännens linor hade nämligen inte befunnit sig utanför den kritiska linjen.

Stig Bodin – i dag journalist på tidningen Expressen och som själv en tid ägnat sig åt träskolindans – såg två av de tre multråmännen i arbete. Han säger:

– Lite fusk var det, för skulle de ha ramlat så hade de trots allt inte rasat nedför stupet. Men det blev bra bilder!

Ingen av de tre lindansarna antog Atles utmaning om duell. De hade ju redan fått vad de ville ha: uppmärksamhet och engagemang.

Drygt en vecka efter framträdandet på Multråberget började Ingvar ett engagemang på Nöjesfältet som låg mitt emot Gröna Lund på Djurgården i Stockholm. Bilderna från hans framträdande på Multråberget hade verkligen observerats av folk och han hade blivit en stor attraktion. Sista lördagen i april 1950 besöktes Nöjesfältet av mer än 11000 personer som kom för att se honom arbeta. I dag skulle knappast någon skådeartist dra så stor publik.

I början av maj förstärktes Nöjesfältets scenprogram med Sture Källman, som gjorde sitt linnummer. Nu fick stockholmsspubliken möjlighet att se två av "våghalsarna från Multråberget". Nöjesfältets direktions begerde polistillstånd för de båda artisterna att få gå på lina mellan Kungstornen över Kungsgatan i huvudstaden. Framställningen avlogs – men publicitet blev det.

Ingvar fortsatte som artist och kom under de följande åren att framträda under artistnamnen Multrå-

mannen, Mr Moos, eller rätt och slätt Ingvar.

I början av september 1953 såg jag honom arbeta för första gången. Han framträdde på den så kallade Rundtursfesten vid Tinnerbäcksbadet i Linköping. Han hade tidigare på säsongen arbetat på China-varianten i Stockholm. Sommarsäsongen året innan hade han rest med Cirkus Louis i Danmark.

Jag minns att han promenerade på den slaka linan med träskor på fötterna. Sedan klädde han av sig precis som sin bror. I stället för att klä på sig igen la han sig på rygg tvärs över linan och snurrade runt, innan han avslutade numret med en handstans.

Under min värnplikt blev jag i februari 1953 skickad på vinterutbildning till T3 i Sollefteå. Jag hade blivit bekant med Ingvar när han arbetade i Linköping och en kväll blev jag hembjuden till honom i hans föräldrahem, en tvåvåningsvilla vid Fågelvägen i nipstaden.

Han hade sommaren innan, 1955, blivit engagerad till Malmstenstruppens turné i folkparker. Det blev dock ett mycket hastigt och snöpligt slut på detta engagemang.

Turnéstarten ägde rum i Halmstad i början av maj och redan på den andra spelplatsen, Hyltebruk, råkade Ingvar ut för en olycka. En skruv som höll fast linans ena ände i ställningen lossnade. Linan for i väg och Ingvar störtade ner i det hårda trägolvet. Han förlorade medvetandet och fördes till Värnamo lasarett med brutet lårben och fraktur i ena armbågen. När jag nu mötte honom verkade han helt återställd efter denna händelse.

Ingvar var en lättsam och gladlynt person som humoristiskt berättade om hur han och hans bror Atle tränat tillsammans. Ingvar hade även en kort tid varit partner åt Atle. Han hade då arbetat komiskt iförd hög hatt och med paraply.